

U prigodi pedesete obljetnice djelovanja Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture

Škrobonja, Ante; Salopek, Igor

Source / Izvornik: **Acta medico-historica Adriatica : AMHA, 2017, 15, 11 - 18**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:293107>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-09**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Medicine - FMRI Repository](#)

U PRIGODI PEDESETE OBLJETNICE
DJELOVANJA HRVATSKOGA
ZNANSTVENOG DRUŠTVA ZA POVIJEST
ZDRAVSTVENE KULTURE

ON THE OCCASION OF THE FIFTIETH
ANNIVERSARY OF THE CROATIAN
SCIENTIFIC SOCIETY FOR THE
HISTORY OF HEALTH CULTURE

Ante Škrobonja*, Igor Salopek**

SUMMARY

A group of intellectuals, predominantly lecturers from the Faculty of Medicine, founded in Rijeka on May 29, 1966 the branch of the Yugoslav Scientific Society for the History of Health Culture, which after the independence of Croatia in 1991 continues its work under the name Croatian Scientific Society for the History of Health Culture.

Over the past 50 years, within activities of the Society more than 250 professional and scientific conferences have been held in Rijeka and other Croatian cities. In addition, a dozen of professional-scientific trips to neighbouring countries were organized. From the original activities are highlighted the science conventions with international participation "Rijeka and Its Citizens in Medical History", where, since 2001, have been regularly presented free topics from other regions. Another important activity is the international journal "AMHA – Acta medico-historica Adriatica", which has been published since 2003 with two issues per year. Today, this is an established journal present on Medline – PubMed Service, and

* Predsjednik Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture, umirovljeni profesor povijesti medicine Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Hrvatska.

** Odjel za psihijatriju, Opća bolnica Karlovac, Hrvatska.
Adresa za dopisivanje: Igor Salopek, Odjel za psihijatriju, Opća bolnica Karlovac, Andrije Štampara 3, 47000 Karlovac. E-pošta: igor.salopek@gmail.com.

indexed in several respectable international databases, which guarantees quality and enables access to the world's research community. In 2005, the accompanying "AMHA Library" was launched – a series of monographs devoted to the most important medical historians, scientific conferences dedicated to individual medical laureates, and similar subjects. Ten years ago, the Society's work has been refined by the activities of a group of medical students who, under the motto "In honour of Asclepius and Orpheus", strive to affirm the links between medicine and art. Of the many performances the most significant is the traditional humanitarian concert, attended by students from all faculties of medicine from Croatia and Ljubljana.

Key words: *history of medicine; scientific society; Rijeka; Croatia.*

Vođena zajedničkom ljubavi prema medicinskoj prošlosti nekolicina je riječkih intelektualaca, pretežno nastavnika Medicinskog fakulteta, odlučila sredinom šezdesetih godina prošloga stoljeća svoje neformalno druženje dodatno osmisлити osnivanjem primjerenog društva. Spletom okolnosti u to je vrijeme kolegij iz povijesti medicine na riječkome Medicinskom fakultetu vodio prof. dr. Zdenko Levental iz Beograda, inače zagrebački đak, koji je, među inim, riječke kolege upoznao s radom onodobnoga Jugoslavenskog znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture. Prihativši Leventalovu inicijativu, na jednom od druženja sa starim prijateljima u stanu obitelji prof. dr. Marijana i prof. dr. Radmile Matejčić, 29. svibnja 1966., odlučeno je da se i u Rijeci osnuje regionalno društvo u sklopu Jugoslavenskog društva. Osnivačkom sastanku prisustvovali su, uz netom spomenute, prof. dr. Nikola Korin, mr. ph. Mileva Korin, prof. dr. Drago Vrbanić te prof. dr. Eugen Cerkovnikov.

Statutom koji je tom prigodom usvojen određeni su glavni ciljevi društva: okupljanje povjesničara, zdravstvenih i drugih kulturnih i javnih djelatnika ili udruga koje žele poduprijeti i razvijati povijesne i općekulturne zasade medicine, djelovanje na unapređenju znanstvenoistraživačkog rada na području povijesti medicine i srodnih područja, poglavito humanističkih znanosti, populariziranje povijesnomedicinske znanosti, kulturnih tekovina i baštine hrvatske medicinske prošlosti, održavanje skupova, predavanja i stručnih izleta, izdavanje primjerenih publikacija te suradnja sa sličnim udrugama u domovini i inozemstvu.

Iz ranog razdoblja valja najprije podsjetiti na neočekivano velik odaziv brojnih intelektualaca raznih struka – od medicinara svih profila (doktori medicine, stomatologije i veterinarske medicine, magistri farmacije...), biologa, kemičara i fizičara do povjesničara, pravnika i filozofa, koji afirmiraju

OSNIVAČI DANAŠNJEGA HRVATSKOG ZNANSTVENOG
DRUŠTVA ZA POVIJEST ZDRAVSTVENE KULTURE

Prof. dr. Marijan Matejčić

Prof. dr. Radmila Matejčić

Prof. dr. Nikola Korin

Mr. ph. Mileva Korin

Prof. dr. Eugen Cerkovnikov

Prof. dr. Drago Vrbančić

Predstavljanje knjige prof. dr. Nikole Korina *Izabrani radovi*,
Muzej grada Rijeke, 2005.

interdisciplinarni pristup medicinskoj prošlosti. Pritom valja podsjetiti na brojne tematske sastanke, izlete, sudjelovanje na domaćim i međunarodnim skupovima, publiciranje vrijednih priloga iz lokalne i nacionalne medicinske povijesti. Posebno su pažnje vrijedna dva, po mnogima najuspješnija, godišnja skupa Znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture Jugoslavije

Pomladak Društva na izletu u Salzburgu, 2006.

Stručni izlet u Smiljanu, 2007.

održana u organizaciji riječkog Društva 1968. u Crikvenici i 1976. u Poreču, slijedi velik i nadasve uspješan međunarodni simpozij iz povijesti medicine *Thalassotherapia '90*, održan u Crikvenici 1990., te znanstveni kolokvij *Crkva u povijesti medicine u Hrvatskoj* (Trsat 1991.). A da je aktivnost Društva ubrzo uočena, najbolji je dokaz bila Godišnja nagrada Grada Rijeke 1969. godine.

Predstavljanje knjige *Medicina svud oko nas* Ante Škrobonje i suradnika, Svečana dvorana Zajednice Talijana, 2008.

Domjenak u Vili Ružić na Sušaku, 2010.

Nakon osamostaljenja Hrvatske 1991. riječko se Društvo izdvaja iz Saveza jugoslavenskih društava i nakon propisane zakonske procedure registrira pod novim imenom – Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture, kao nacionalna udruga sa sjedištem u Rijeci. Usporedno, uspješno je proveden i postupak uključivanja u Međunarodno društvo za povijest medicine.

Tijekom proteklih pedeset godina održano je više od 250 stručnih i znanstvenih skupova u Rijeci i u gotovo svim većim mjestima Primorsko-goranske i Istarske županije, kao i drugim hrvatskim gradovima, a organizirano je i više desetaka stručno-znanstvenih izleta u Sloveniju, Italiju, Austriju i Švicarsku.

Uz sudjelovanje članova Društva na brojnim domaćim i međunarodnim skupovima, među najznačajnijim aktivnostima posljednjih godina ističe se čak šesnaest znanstvenih skupova s glavnom temom *Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesnici*, na kojima se prezentiraju i slobodne teme iz povijesti medicine drugih sredina te je to jedini kontinuirani, tradicionalni skup te vrste u Hrvatskoj i s međunarodnim sudjelovanjem.

Članovi Društva pred Muzejom krapinskih neandertalaca, 2010.

Druga značajna aktivnost je međunarodni časopis *AMHA – Acta medico-historica Adriatica* koji izlazi od 2003. redovito sa po dva broja godišnje. Želeći da to postane prepoznatljiv međunarodni časopis, naslovom je naglašena primarna orijentacija časopisa prema kojoj teme priloga moraju težiti unapređivanju znanja u području povijesti medicine i drugih znanstvenih disciplina, kao i kulturnog nasljeđa jadranske i srednjoeuropske regije. Kao specifikum vrijedi istaknuti da se tekstovi objavljuju na jezicima jadranskih i srednjoeuropskih zemalja te na engleskom jeziku.

Vođeni osnovnom idejom, u Savjet časopisa pozvani su ne samo ugledni povjesničari medicine i medicinskih struka već i znanstvenici drugih profila pa ga danas čine brojni ugledni znanstvenici iz Hrvatske i inozemstva. Uz razmjenu i slanje knjižnicama, *AMHA* je danas etablirani časopis prisutan na Medline – PubMed servisu, što jamči kvalitetu i omogućuje dostupnost svjetskoj istraživačkoj javnosti.

Godine 2005. pokrenuta je i prateća *Biblioteka AMHA* – niz monografskih knjiga posvećenih najznačajnijim povjesničarima medicine, znanstvenim skupovima posvećenima pojedinim medicinskim velikanima i sličnim temama.

Danas Društvo ima pedesetak aktivnih članova različitih profesija, tako da uz medicinare u radu i dalje sudjeluju i povjesničari, pravnici, filozofi, kemičari, biolozi, fizičari... Prije deset godina rad Društva oplemenjen je i aktivnostima skupine *Asklepiju i Orfeju u čast*, čije je djelovanje utemeljilo

tradicionalan, humanitarni koncert studenata medicine, ove godine izveden u svojem 8. izdanju.

Vjerujući da su dosad postignuti respektabilni rezultati, to je i plan rada za iduće razdoblje, koncipiran u skladu sa do sada afirmiranom koncepcijom, a to znači da slijede novi tematski sastanci u Rijeci i drugim mjestima, tradicionalni međunarodni znanstveni skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici*, izdavanje časopisa AMHA i prateće Biblioteke te intenzivna suradnja s kolegama u Hrvatskoj i inozemstvu na daljnjem izučavanju medicinske prošlosti. Pola stoljeća brojnih aktivnosti, istraživanja i publiciranja, međusobnih isprepletanja i druženja ostavilo je neizbrisiv trag u razumijevanju medicine, njezine prošlosti i sadašnjosti, a uz taj zalog svima nam preostaje omogućiti i u budućnosti isto, sa svim izazovima koje nam donosi 21. stoljeće!

SAŽETAK

Skupina intelektualaca, pretežno nastavnika Medicinskog fakultetu, osnovala je 29. svibnja 1966. u Rijeci ogranak Jugoslavenskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture, koji nakon osamostaljenja Hrvatske 1991. nastavlja rad pod nazivom Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture.

Tijekom proteklih pedeset godina u okviru društvenih aktivnosti održano je više od 250 stručnih i znanstvenih skupova u Rijeci i drugim hrvatskim gradovima. Uz to je organizirano i desetak stručno-znanstvenih izleta u susjedne zemlje. Od originalnih aktivnosti ističu se znanstveni skupovi s međunarodnim sudjelovanjem Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici na kojima se od 2001. redovito prezentiraju i slobodne teme iz drugih sredina. Druga je značajna aktivnost međunarodni časopis AMHA – Acta medico-historica Adriatica koji izlazi od 2003. redovito sa po dva broja godišnje. Danas je to etablirani časopis prisutan na Medline – PubMed servisu i indeksiran u nekoliko respektabilnih međunarodnih baza, što jamči kvalitetu i omogućuje dostupnost svjetskoj istraživačkoj javnosti. Godine 2005. pokrenuta je i prateća Biblioteka AMHA – niz monografskih knjiga posvećenih najznačajnijim povjesničarima medicine, znanstvenim skupovima posvećenima pojedinim medicinskim velikanima i sličnim temama. Prije deset godina rad Društva oplemenjen je i aktivnostima skupine studenata medicine koji pod motom Asklepiju i Orfeju u čast nastoje afirmirati veze medicine i umjetnosti. Od brojnih nastupa najznačajniji je tradicionalni humanitarni koncert na kojem sudjeluju i studenti svih medicinskih fakulteta iz Hrvatske i Ljubljane.

Ključne riječi: povijest medicine; znanstveno društvo; Rijeka; Hrvatska.